

**Наукова панель 4.
АДАПТИВНІ ЗАСАДИ ІНФОРМАЦІЙНО-
АНАЛІТИЧНОГО СУПРОВОДУ
НАУКОВО-ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В
УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА ЗНАНЬ**

Модератори:

(відділ наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського, НАПН України, м. Київ, Україна)

завідувач відділу, кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник

Лапаєнко Світлана Володимирівна;

член Ради Громадської організації «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами», старший науковий співробітник відділу, кандидат педагогічних наук, докторант

Ростока Марина Львівна

4th Scientific Panel.

**Adaptive Foundations of Information
and Analytical Support of Scientific
and Educational Activities in the
Conditions of Digitalization of the
Knowledge Society**

Moderators:

(Department of Scientific Information and Analytical Support of Education of the V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine, NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine)

Head of the Department, Ph.D of Pedagogical Sciences, Senior Researcher,

Svitlana LAPAENKO;

Member of the Board of the Public Organization «School of Adaptive Management of Social and Senior Researcher of the Department, Ph.D of Pedagogical Sciences, Doctoral Researcher

Marina ROSTOKA

ПРЕДСТАВЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

«Бібліографічний та аналітичний супровід діяльності

Національної академії педагогічних наук України щодо науково-методичного забезпечення модернізації та реформування освіти»

Presentation of Results Scientific Research

«Bibliographic and analytical support of activities of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine on scientific and methodological support of modernization and reform of education»

Виступи / Speeches:

**Інформаційно-аналітична продукція науково-педагогічної бібліотеки у
забезпеченні наукового та освітнього процесів**

Агалець Інна Олександрівна

**Information and Analytical Products of the Scientific and Pedagogical Library in the
Provision of Scientific and Educational Processes**

Inna AGALET'S

agalec.i@gmail.com

Сучасний етап розвитку науково-технічного прогресу багатьох країн світу зумовлює подальше зростання значущості освіченості будь-якої нації, ролі освіти і науки в життєдіяльності кожної людини. Світ стрімко входить в епоху інформаційного суспільства й суспільства знань, в якому «цифровізація освіти, освітнього процесу є сучасним етапом її інформатизації» [5, с. 1099].

До вирішальних факторів інформатизації освіти, що визначають результативність її процесу, належать й електронні освітні ресурси – сукупність

документів (продуктів, що відповідають сучасним вимогам) в інформаційних системах, у тому числі в науково-педагогічних бібліотеках, призначення яких полягає у науково-освітньому забезпеченні інформаційних потреб користувачів освітянської галузі [2, с. 421-422].

Посилаючись на дані, наведені Національним інститутом стратегічних досліджень, важливо наголосити, що «за останні десятиліття кардинально змінилася система генерації й передачі знань, а їх обсяг багаторазово зріс. <...> Нині щорічно оновлюється близько 5 % теоретичних і 20 % професійних знань» [4]. Тож зрозуміло, що й обсяг надходження сучасних повнотекстових документів збільшується в геометричній прогресії, тому перед науково-освітньою спільнотою освітянської галузі дедалі частіше постає проблема орієнтації в інформаційному потоці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про зростання інтересу науково-освітньої спільноти до проблеми науково-інформаційного супроводу розвитку освітньої галузі в нашій країні. Аспекти теоретико-прикладних досліджень гуманітарної сфери та освітянської підсистеми з питань, пов'язаних із використанням інформаційно-комунікаційних форм, методів й технологій у сфері бібліотечного забезпечення користувачів, висвітлено в працях українських учених та фахівців бібліотечної справи (Л. Березівська, О. Бондарчук, О. Воскобойнікова-Гузєва, Т. Добко, В. Кремень, В. Луговий, Л. Пономаренко, Л. Самчук, А. Селецький, О. Яценко та ін.).

У межах теми дослідження вивчено наукові й методичні праці вчених (В. Биков, М. Жалдак, О. Овчарук, О. Пінчук, О. Спирін та ін.), публікації яких присвячено сучасним завданням цифрової трансформації освіти.

Метою наукової розвідки є висвітлення інформаційно-аналітичної продукції науково-педагогічної бібліотеки у супроводі науково-методичної діяльності Національної академії педагогічних наук України як засобу інформаційного забезпечення наукового й освітнього процесів в умовах цифровізації суспільства знань.

Частковий розв'язок означеної проблеми вбачаємо у використанні науково-аналітичної продукції, що постійно поповнюється в інформаційному просторі офіційного вебпорталу Держаної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського (<https://dnpb.gov.ua>), що сприятиме зменшенню як часових, так й інтелектуальних витрат на опрацювання різноманітних джерел науково-освітнього, що сприятиме зменшенню як часових, так й інтелектуальних витрат на опрацювання різноманітних джерел науково-освітнього призначення [1; 3].

Одним із пріоритетних напрямів діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського як головного координаційного культурно-освітнього,

науково-методичного центру мережі освітянських бібліотек загальнодержавного рівня є інформаційно-аналітичний супровід сфери освіти, педагогіки, психології. Складником галузевого інформаційного ресурсу є система вторинних документів, яка формується згідно з технічним завданням теми прикладного наукового дослідження «Бібліографічний та аналітичний супровід діяльності Національної академії педагогічних наук України щодо науково-методичного забезпечення модернізації та реформування освіти», період виконання – 2020-2022 рр.

З огляду на зазначене виконавцями дослідження упродовж третього узагальнювального етапу його розроблення завершується підготовка інформаційно-аналітичної продукції, зокрема частини рукописів бібліографічного покажчика, присвяченого творчому доробку президента НАПН України В. Кременя в інноваційному розвитку освіти, науково-допоміжного бібліографічного покажчика «Відділення загальної педагогіки та філософії освіти НАПН України: 30 років наукової діяльності»; аналітичних матеріалів за світовими наукометричними системами (бібліометричні спостереження щодо проєкту «Бібліометрика педагогічної науки України» тощо), які містять узагальнену бібліометричну та наукометричну інформацію про поточну науково-методичну діяльність НАПН України; випуски № 15, 16 довідкового бюлетеня «Аналітичний вісник у сфері освіти й науки», що висвітлюють результати науково-методичної роботи науковців академії. Орієнтовну тематику цих випусків становлять аналітичні матеріали: «Дослідження проблем підготовки учнівської молоді до підприємницької діяльності науковцями НАПН України», «Віртуальні читальні зали в Україні та світі», «Використання віртуальної та доповненої реальності у закладах освіти», «Виховання студентської молоді: шляхи становлення особистості в освітній діяльності», «Науково-методичний супровід інформаційно-аналітичного забезпечення підготовки наукових кадрів: сучасний стан системних освітніх трансформацій», «Професійна підготовка педагогів: зарубіжний досвід». Триває також робота із змістового наповнення оглядового видання «Діяльність НАПН України щодо науково-методичного забезпечення модернізації та реформування освіти», яке висвітлюватиме доробок учених НАПН України з науково-методичного супроводу трансформаційних освітніх змін. Орієнтовну тематику матеріалів видання становитиме: «Національно-патріотичне виховання: вектори розвитку в освітньому процесі», «Науково-методичне забезпечення підготовки учнівської молоді до вибору й реалізації професійної кар'єри науковцями НАПН України», «Бази знань як сучасна форма представлення інформації в мережі Інтернет», «Основні тенденції модернізації вітчизняної освіти у контексті інноваційних трансформацій і цифровізації суспільства», «Навчання

дорослих в умовах формальної і неформальної освіти», «Сучасні КТ в закладах освіти», «Теоретичне і методичне забезпечення розвитку системи освіти як напрям діяльності Національної академії педагогічних наук України». Окрім того, виконавцями наукового дослідження забезпечується наповнення науково-інформаційних документів у електронних ресурсах порталу бібліотеки, що розкривають сучасний методичний доробок академії й нарощення електронного ресурсу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського щодо наукової діяльності НАПН України.

Отже, інформаційно-аналітична продукція ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у супроводі науково-методичної діяльності НАПН України як засіб інформаційного забезпечення наукового й освітнього процесів в умовах цифровізації суспільства знань уможливує розширення спектра науково-інформаційних послуг, оптимізує діяльність науково-освітньої спільноти освітянської галузі з пошуку й практичного використання сучасної науково-освітньої інформації.

Бібліографія:

1. Агалець І. О. (2021). Інформаційні інструменти як складник супроводу освітньо-наукової діяльності фахівців освітянської галузі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя : КПУ, Вип. 76. Т 1. С. 60-64. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/726244/> (дата звернення: 01.02.2022).
2. Биков В. Ю. (2021). *Енциклопедія освіти* / Нац. акад. пед. наук України / гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, С. 421-422.
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського : офіц. портал. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/> (дата звернення: 01.02.2022).
4. Карпенко М. *Освіта протягом життя: світовий досвід і українська практика. Аналітична записка* // Національний інститут стратегічних досліджень : офіц. сайт. URL : <http://old2.niss.gov.ua/articles/252/> (дата звернення: 01.02.2022).
5. Спірін О. М. (2021). *Енциклопедія освіти* / Нац. акад. пед. наук України / гол. ред. В. Г. Кремень. 2-ге вид., допов. та перероб. Київ : Юрінком Інтер, С. 1099. [2].

References:

1. Ahalets I. O. (2021). Informatsiini instrumenty yak skladnyk suprovodu osvitno-naukovoї diialnosti fakhivtsiv osvitiianskoi haluzi. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh* : zb. nauk. pr. Zaporizhzhia : KPU, Vyp. 76. T 1. S. 60-64. URL : <https://lib.iitta.gov.ua/726244/> (data zvernennia: 01.02.2022).
2. Bykov V. Yu. (2021). *Entsyklopediia osvity* / Nats. akad. ped. nauk Ukrainy / hol. red. V. H. Kremen. 2-he vyd., dopov. ta pererob. Kyiv : Yurinkom Inter, S. 421-422.
3. Derzhavna naukovo-pedahohichna biblioteka Ukrainy imeni V. O. Sukhomlynskoho : ofits. portal. URL : <https://dnpb.gov.ua/ua/> (data zvernennia: 01.02.2022).
4. Karpenko M. *Osvita protiahom zhyttia: svitovy dosvid i ukrainska praktyka. Analitychna zapyska* // Natsionalnyi instytut stratehichnykh doslidzhen : ofits. sait. URL : <http://old2.niss.gov.ua/articles/252/> (data zvernennia: 01.02.2022).
5. Spirin O. M. (2021). *Entsyklopediia osvity* / Nats. akad. ped. nauk Ukrainy / hol. red. V. H. Kremen. 2-he vyd., dopov. ta pererob. Kyiv : Yurinkom Inter, S. 1099. [2].